

Increased cardiovascular mortality risk in women discontinuing postmenopausal hormone therapy

Tomi S. Mikkola^{1,2}, Pauliina Tuomikoski¹, Heli Lyytinen¹, Pasi Korhonen³, Fabian Hoti³, Pia Vattulainen³, Mika Gissler⁴, Olavi Ylikorkala¹

J Clin Endocrinol Metab, julkaistu verkossa 1.10.2015

Vaihdevuosien hormonihoidon lopetukseen liittyy suurentunut sydän- ja aivoinfarkti-kuolemien riski

Vaihdevuosien hormonihoidon lopettamiseen liittyy sydän- ja aivoinfarkti-kuolemien suurentunut riski, erityisesti mikäli hoito on aloitettu ja lopetettu alle 60-vuotiaana. Tämä kyseenalaistaa kliinisen käytännön, jossa hormonihoitoa käytäviä kehoitetaan tauottamaan hoito 1–2 vuoden välein.

Kelan rekisterin mukaan Suomessa vuosina 1994–2009 vaihdevuosien hormonihoidon lopetti 332 202 naista. Taustavaeistöön verrattuna ensimmäisenä lopetuksen jälkeisenä vuonna naisilla oli 27 % suurempi sydänperäisen kuoleman (neljä kuolemaa enemmän / 10 000 lopettajaa) ja 63 % suurempi (viisi kuolemaa enemmän / 10 000 lopettajaa) aivoinfarkti-peräisen kuoleman riski. Nämä riskin suurenemiset havaittiin yleensä niillä hormonihoidon lopettaneilla naisilla, jotka olivat joko aloittaneet tai lopettaneet hoidon alle 60-vuotiaana. Kun lopettajia verrattiin hoidon jatkajiin, lopettajien riskit olivat ensimmäisen vuoden aikana vielä suuremmat: sydänperäisen kuoleman riski oli 2,3-kertainen ja aivoinfarkti-peräisen 2,5-kertainen. Tässä vertailussa riski oli suurentunut myös vuotta pidemmässä seurannassa.

Sydän- ja aivokuolemien lisääntymistä erityisesti ensimmäisenä hoidon jälkeisenä vuonna voi osittain selittää se, että infarkteja saaneet naiset saattoivat lopettaa hoidon ja kuolla seuraavan vuoden aikana. Toisaalta estrogeenin valtimoita laajentavan vaikutuksen äkillinen

loppuminen voi aiheuttaa kuolemaan johtavia infarkteja tai rytmihäiriöitä. Jälkimmäistä selitystä tukevat myös satunnaistetut ja lumekontrolloidut Women's Health Initiative (WHI)- ja Heart and Estrogen Replacement Study (HERS) -tutkimukset. Verrattuna lumehoitoa saaneisiin WHI-potilaiden kuolemanriski oli hormonihoidon lopetuksen jälkeen 1,5-kertainen ja HERS-potilaiden riski saada elvytykseen johtanut rytmihäiriö puolestaan 3,3-kertainen.

Uusimpien tutkimusten mukaan vaihdevuosien hormonihoidosta hyötyvät eniten alle 60-vuotiaana hoidon aloittaneet. Vaihdevuosioreiden helpottamisen lisäksi niillä naisilla todettiin WHI-tutkimuksessa muun muassa vähemmän sydäntapahtumia. Tästä huolimatta yleisesti kehoitetaan käyttämään hoitoa mahdollisimman lyhyen ajan ja testaamaan hoidon tarvetta 1–2 vuoden välein pidettävillä hoitotauoilla. Tuloksemme kyseenalaistavat tämän menettelyn turvallisuuden ainakin alle 60-vuotiailla naisilla. ■

¹Naistenklinikka, Helsingin yliopistollinen sairaala, ²Folkhälsanin tutkimuskeskus, Biomedicum Helsinki, ³EPID Research, Helsinki, ⁴Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki